

« zurück blättern vor »

ZYDEL subst. m. (f.), ab 1464; auch *zedel*, *zydla*; ‘hölzerner Schemel; Bank mit Lehne’ – ‘drewniany stołek; ławka z poręczą’: 1464 KsNWarsz I nr 641, STP *Adam... resignavit suam domum cum stoli et zedel et cum omnibus rebus Nicolao*. ◦ 1495 RocznKraK XVI 60, STP *Item trona alias zydel in qua scutelle liguee simplices tres vel quator*. ◦ 1495 RocznKraK XVI 63, STP *Item topecium malum cum sedili alias zydla*. ◦ 1568 RejZwierc 16v, SPXVI *áno szkápy v zedlow powiązáne stoiq.* ◦ 1581 Szczerb.Sax. 142, L *Do dziedzictwa iéy należą kubek ieden, konewka iedna, stól ieden, zydla iedna, i stołek ieden*. ◦ (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 186 *Żegnać się nie umieją, tylko sam katolik, / Zydle powywracane, został się a stolik / Trzos w gnoju naleziony od Gdańszczan ze złotem*. ◦ 1776 Kras.Doś. 69, L *Przy iednym rogu stało krzesło, zydle drewniane w około*. ◦ (†1861) 1881 Chodź.Pisma III 108, DOR *kazał (...) przynieść zedel i zasiadł za stołem*. ◦ 1948 Kłos. Mgła 55, DOR *Stach usiadł ciężko na sosnowym zydłu stojącym w rogu kuchni*. – STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR sowie SPA 1916. ◊ **Var:** *zedel* subst. m., 1464 KsNWarsz I nr 641, STP ◦ [LBel.] (†1861) 1881 Chodź.Pisma III 108, DOR – STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL (prze.), SW (m.u.), DOR (daw.) sowie SPA 1916; *zydell* subst. m., 1495 RocznKraK XVI 60, STP – STP, L, SWIL, SW, DOR sowie SPA 1916; *zydla* subst. f., 1495 RocznKraK XVI 63, STP ◦ [LBel.] 1581 Szczerb.Sax. 142, L – STP, SPXVI, L (zan.), SWIL (prze.), SW (stp.). ◊ **Etym: 1)** mhd. *Sēdel* subst. m., ‘Sitz, Sessel; Ruhesitz, Lager; Sattel; Land-, Wohnsitz’, LEX. **2)** nhd. *Sedel* subst. m., ‘Sitz, Ruhestatt’, GRI. ◊ **Der:** *zedelek* subst. m., 1775–1806 Teat. 26 72, L, zuerst geb. MĄCZ; *zydlik* subst. m., 1640–1641 Mias.Leg. 146.3, zuerst geb. DOR; *zydelek* subst. m., (†1864) 1869 Pot.L. Pam. II 142, DOR, zuerst geb. SWIL.

« zurück blättern vor »